

השירות המשפטי הציבורי אתיקה מקצועית	הנחיות היועץ המשפטי לממשלה
מכתבי התראה מטעם המדינה	תאריך: כ"ט כסלו התשמ"ג, 15 דצמבר 1982 עדכון: כ"ג תמוז התשס"ב, 3 יולי 2002 י"ב ניסן התשס"ח, 17 אפריל 2008 מספר הנחיה: 9.1300 (60.120)

מכתבי התראה מטעם המדינה

1. מכתב מטעם המדינה (ובכלל זה כל גוף ממשלתי), המופנה אל אדם או אל תאגיד, בדרישה לתשלום חוב או סכום כסף (בעד שירות, אגרה, נזק וכיוצא באלה), ויש בו התראה על כוונה לנקוט הליכים משפטיים (כגון, כוונה לגבות את החוב באמצעות לשכת ההוצאה לפועל או להגיש תביעה לבית-המשפט), לא יישלח אלא על-ידי:

(א) עובד הנמנה על השירות המשפטי של המשרד, או
 (ב) עובד אחר, על-פי נוסח שהוכן על-ידי עובד הנמנה על השירות המשפטי של המשרד.
 (ג) פרקליט בפרקליטות המדינה על שלוחותיה או מי שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו להיות נציגו או בא כוחו בהליכים המשפטיים האמורים.

2. במכתב כאמור מותר להתרות בנקיטת אמצעים חוקיים, אולם אסור לנקוט לשון איומים.

הוראה זו מבוססת, בשינויים המחויבים, על נוסחו של כלל 24 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו - 1986, הקובע כי:

**"עורך-דין לא ינקוט באיומים בפנותו לצד שכנגד, אך רשאי הוא -
 (1) לפרט אמצעים אשר מרשו ינקוט למימוש זכויותיו;
 (2) להפנות את תשומת לבו של הצד שכנגד להוראות כל דין".**

לפירושו של כלל זה ראו עלי"ע 2/68 פלוני נ' הועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין בתל-אביב, פ"ד כב(1), 661, 663, וראו גם עלי"ע 13/88 הועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין בתל-אביב - יפו נ' בניאל, פ"ד מה(1) 68.

3. בהתראה כאמור, מותר לציין כי אם לא ישולם החוב במועד, יתווספו עליו הפרשי הצמדה, ריבית, קנס מינהלי ודומיהם, בהתאם לסעיפים בחיקוק הקובעים זאת, וכן לציין את הכוונה לנקוט בהליכים אזרחיים (כולל הליכים לפי פקודת המסים (גביה)), לצורך גביית החוב.

4. התראה בדבר כוונה לנקוט הליכים לצורך גביית החוב לא תכלול:

(א) הבעת דעה שהמעשה או המחדל נשוא ההתראה יש בו משום עבירה פלילית;

(ב) איום בהגשת תלונה למשטרה או אישום פלילי לבית-המשפט;
 (ג) איום אחר שמטרתו להפחיד.

עם זאת, אם מדובר בתשלום הנדרש על-פי הוראת חיקוק, ניתן להפנות את תשומת הלב לאותה הוראה, אף אם ההוראה קובעת כי אי-התשלום מהווה עבירה פלילית, ובלבד שהדבר ייעשה כמסירת מידע ולא בלשון של איום.

5. הנחיה זאת תחול בשינויים המחויבים על כל התראה שהמדינה שולחת לאדם בקשר למילוי חובה כלפיה.

6. להלן דוגמאות למכתבי התראה:

דוגמא א'

"אם לא תשלם את חובך האמור (במועד) נהיה נאלצים לפעול על-פי הוראות החוק לשם גביית החוב, באמצעות ההוצאה לפועל או על-פי פקודת המסים (גביה), דבר אשר יגרום בודאי לטרחה ולהוצאות מיותרות".

דוגמא ב'

"הנני מסב את תשומת לבך לכך כי אם לא תשלם את החוב במועד, ייוספו עליו הפרשי הצמדה, ריבית וכן קנס מינהלי בשיעור בהתאם לסעיף..... לחוק.....".

דוגמא ג'

"הנני מבקש להפנות את תשומת לבך לסעיף 117(א) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1976, הקובע כי מי ש"לא הגיש במועד דו"ח שיש להגישו לפי חוק זה או תקנות לפיו, לרבות דו"ח שהוא חייב להגישו על-פי דרישת המנהל", עובד עבירה ודינו "מאסר שנה או קנס... או פי שלושה מטובת ההנאה שהשיג או שנתכוון להשיג, הכל לפי הסכום הגדול".